

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k,
" pol leta 4 " — "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k,
" pol leta 5 " — "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravišstvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trisopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " 2krat,
4 " " " 3krat,
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Slovenskemu narodu v preudarek.

I.

„Novice“ so v 7. listu 16. febr. 1870 pisale: „Poslanci (državni) slovenski združeni z bukovinskimi in še nekaterimi družimi so naredili predlog, katerega bo Petrinó podal državni zbornici.“ („Novice“ potem navedajo znani Petrinov predlog in pišejo dalje): „S precejšnjo težavo je našel ta predlog po parlamentarnem običaji potrebno število podpornikov — 20 namreč, kajti Poljci niso glasovali zanj! Poljaki — saj ti, kar jih hodi v državni zbor — nimajo slovanskega sočutja*, sanjajo le o „kraljestvu poljskem“ in da bi jim do tega pripomogli, grlijo se z Nemci in Magjari, ti pa božajo spet Poljake, nikakor iz ljubezni, ampak zato, da ne pobegnejo iz državnega zbora, kateremu bi, ker je njih število veliko, potem konec bilo . . . In zaradi te poljsko-nemške komedije bi morala škodo trpeti poštena avtonomija, ktera državi dá, kar je državnega, deželam pa, kar deželam gre?! Slovenski in bukovinski poslanci so pač tri leta dejansko kazali svojo lojalnost, da so se kljub mnogim bridkostim udeleževali državnega zbora; napósled bode vendar njihovi potrpežljivosti konec, ako vidijo, da v državnem zboru velja „dvojna mera“, če bi se namreč Nemci hoteli pogoditi samo s Poljaci, vse druge pa pohoditi! Kmalu se bode to pokazalo. Baron Petrinó bode namreč po predpisih zborovanja v nekih dneh v zbornici vtrjeval svoj predlog — in potem bode zbornica sodila: ali ga sprejme ali pokoplje. Zato bodo prihodnji dnovi odločilni.“

II.

„Novice“, organ „zrelih“ politikov slovenskih in torej tudi državnih poslancev, pišejo v št. 8, 23. febr.:

*) Poslanec Svetec v privatnih pismih trdi, da so Poljaki edini slovenski prijatelji in da Čehom ni upati. Komu naj slov. narod veruje: ali Novicam ali Svetcu? Vredn.

„Tisto važno vprašanje, katero bode odločilo o izstopu slovenskih poslancev — namreč predlog Petrinov in poljska resolucija — pa hodi tako polzevo pot, da ne pridejo še tako kmalu na vrsto; v odseku motajo poslanci to stvar tako, da vsak drug mora že nevoljen biti, le — Poljaci sami imajo angeljsko potrpljenje . . . To in mnogo drugih dogodbe kaže, da se glave zlo mešajo na Dunaji in da sami ne vedo več, pri čem da so.“

III.

„Novice“ pišejo v št. 9, 2. marca: „V odboru, ki pretresa resolucijo poljsko, se sama prazna slama mlati; eden družega skušajo za nos voditi. Kmalu se bode videlo, kdo na zadnje ostane na cedilu.“

IV.

Petrinov predlog je v državnem zboru sramotno padel, komaj 12 poslancev je glasovalo za to, da bi se izročil resolucijskemu odboru v pretres.

V.

Dunajski „Tagblatt“ že po glasovanju piše: „Slovenski poslanci so bili vprašanje, ali ostanejo še dalje v državnem zboru ali pa odidejo, kakor znano odvisno storili od osode Petrinovega nasveta, t. j. od tega ali se nasvet izroči resolucijskemu odboru. Zdaj ko se je nasvet zavrgel, tirjal je dr. Toman od svojih političnih prijateljev, naj državni zbor zapusté, toda nihče se ni hotel odreči svojemu mandatu.“ „Zukunft“ je po „W. Tagbl.“ to novico posnela, kar nam je dokaz, da je „Tagbl.“ resnico govoril, kajti „Zukunft“ je v takih stvareh zelo previdna.

VI.

Naši državni poslanci še zdaj sedé na Dunaji, in si puščajo v „Zuk.“ javno očitati dobičke od železnice, med narodom pa — diéte.

VII.

Nobeden teh gospodov se ni potrudil, da bi ljudstvu ali vsaj svojim volilcem razložil, kaj zdaj še

iščejo na Dunaji, ko se jim je izpod nog zmuznilo vse, na kar so svoj obstanek opirali.

VIII.

Kako misli organ stareje česke stranke o naših poslancih, povedali smo že večkrat; da se naš narod prepriča s kakšno ironijo dandenes že tudi mlajša stranka na Českem govori, naj še dodamo glas „Nar. Listy“: „Vsi slovenski poslanci so tedaj sklenili, da ostanejo na Dunaji. Slava jim, tem stebrom politične zrelosti in prepričanja o solidarnosti slovanske opozicije.“ Edino, kar nas je do zdaj v naši revščini tolažilo, bila je simpatija Slovanov, zlasti Čehov — zdaj so nam zapravili tudi to!

IX.

Preteklo saboto nam je od jako znanega in obče-spoštovanega rodoljuba, katerega bi se tudi strogi predsednik „Slovenije“ nikdar ne predrznil postaviti med „nedelalne“ Slovence, došlo resnobno pismo, ktero se končuje s temi-le besedami: „Mislim, da bi dobro bilo, da bi začeli nezaupnice priobčevati v „Narodu“ našim slovenskim državnim poslancem.“

X.

Mi, ki slovenskega sveta nismo nikdar sleparili z obljubo, da slovenski državni poslanci odstopijo iz državnega zbora, ko bi se Petrinov nasvet zavrgel; mi, ki si nismo nikdar prisvojali vodstva, ampak smo želeli biti le glasilo slovenskega naroda, mi zdaj svojemu narodu predstojéče točke ponujamo v resen preudarek; mi smo hoteli narod opomniti na obstojéče razmere. Zdaj naj narod voli in sodi sam: „quisque faber suae fortunae.“

Dopisi.

Od Save, 11. sušca. [Izv. dop.] V dolnji Štiriji kraj „ljubeznjivega savskega brežja“, je kót, kteremu Nemci pravijo: „Sauzipf“, — in v tem kotu pre-

Listek.

Jezikoslovna razmišljanja.

I.

Vzhodna slovenščina.

(Konec.)

Kako daleč proti jugoizhodu med Savo i Dravo je še denes to narečje razprostrto, je težko reči, kajti meja med kajkavščino in štokavščino se tako rekoč druga v drugo razliva. Dasiravno je pa posebno zadnjih dvajset let štokavščina začela silno semgore prodirati, je vendar še denes ne samo vsa civilna Hrvaška do Karlovca kajkavska, ampak tudi obedva krajišniška regimenta Jurjevski in Križevski sta še kajkavska ali slovenska. Dr. Miklošič pravi namreč, da je beseda kaj „das ausgezeichnetste kennzeichen“ slovenstva. V Slavoniji se je dosta čudno kajkavsko narečje bolj med ženskimi spolom in v domačem življenju ohranilo, med tem ko možiki seboj što govore. Kurelac pravi v svojej knjigi „Recimo koju“: „i po večoj česti denešnje Slavonije (Slovenije) govorilo se slovenski ne samo nekud, nego isada.“

Narod civilne Hrvaške še denes rad popraša v kupuje v svojem narečju pisane knjige. Tako se je vsled mnogega popraševanja še celo leta 1866. Miklošičev stoletni koledar v Zagrebu na novo in sicer že v tretjej nakladi natisnil. En pisatelj hrvaške slovenščine

še denes živi, in to je častivredni starček Kristjanovič, kanonik v Zagrebu. Prejšnja leta je mnogo pisal, od leta 1850. sem je pa tudi on omolknil. Z njegovo smrtjo bo hrvaško-slovensko narečje iz pisarnic in tiskarnic brž ko ne za vekomaj zginilo. —

Vzhodna slovenščina je na slovanskem juga to, kar je maloruščina na slovanskem severu. Kakor je maloruščina razdeljena na slovstvena obsega velikoruski in poljski, ravno tako je vzhodna slovenščina razdeljena na slovstvena obsega zapadne slovenščine in srbohrvaščine. Da! kakor je en kos Malorusov na Magjarskem, ravno tako tudi en kos vzhodnih Slovencev, namreč Prekmurci.

Resnične so besede Dr. Miklošiča ki pravi: „die Slovenen und Kroaten theilen mit einander das schicksal, dass si vom serbismus immer mehr zurückgedrängt werden.“

Naše pisatelje bi posebno na leksikalni zaklad vzhodnega našega narečja pozorne naredil, da ga iz nje marljivim učenjem vzdignejo, in plodonosno v naš zdajšnji pismeni jezik presade. To naj bo tudi tistim rečeno, ki imajo zadeve našega bogve kdaj iziti imajočega slovensko-nemškega slovarja v rokah. Pa ne samo na leksikalni zaklad bi naše pisatelje pozorne naredil, ampak še na nekaj družega, in to je raba participij. Razen Raiča smo vsi drugi v rabi participij zelo okorni; to se mora enkrat premagati, naj velja

kar hoče. Brez participij bo naša proza zmerom razvlažena ostala. Slog začeni vsak drugi tretji stavek s ko, ker, ali, pa, da in sploh s kakšno enklitiko, je strašansko dolgočasen. Temu se da pa le z rabo participij odmoči. Vzhodno slovenski pisatelji so glede rabe participij pravi mojstri!

Potem ko je dr. Gaj, kakor sem že rekel iz političnih razlogov slovenske pismenosti na Hrvaškem luč življenja izpihnil, so v Zagrebu dolgo po imenu lovili, ki bi se imel Gajevemu jeziku pridodati. Neprilika in zadrega je bila velika. Novi Gajevi pismeni jezik že tačas hrvaški imenovati, to ni nikakor šlo, kajti narod je pod hrvaškim jezikom svoje (slovensko) razrečje razumeval. Ga srbskim imenovati, to bi bilo celo revolucijo naredilo, kajti pod srbskim jezikom so tačas v Zagrebu ljudje razumevali stari crkveno-slovenski jezik. Moralo se je tedaj kakšno novo ime naiti, in Gaj ga je našel. Krstil je svoj jezik imenom ilirskim. Ker pa tega imena Srbi niso nikoli pripoznali, Slovenji tudi nekako sumljivo se držali, ker je to ime tudi na Hrvaškem protivnike imelo, ker se slovanstvo starih Ilirov ni dokazati dalo, posebno pa ker se ga je Bachov absolutizem rad upotreboval, ker mu je bil svoje dni baš ilirizem v veliko podporo; je narodna stranka sama na Hrvaškem naenkrat 1851. to ime opustila. Ves Gajev ilirizem se je v nič razpihnil kakor burkelec na vodi. Ali za pismeni jezik treba je bilo no-

biva politikus iz furlansko-slovenske krvi, vendar je „Urgermane.“ Med mnogimi družimi potrebami ima tudi politično, in ni zdrav, ako se ne izprazni. Začetkom meseca sušca je vzel nekoliko granov „pillul. corespondent“; in glej dosegel je svoj namen v „Tagblattu.“ Najpoprej se potoži, da ne more nič važnega od „ljubeznjivega savskega brežja“ naznati, ker se politična gonjba ustavlja. Vzrok tega vstavljanja je iskati v Pragi, ker ne podajajo Slovencem več močnejih „impulzov“, drugi vzrok pa se ima iskati v needinostnem delovanju slovenskih narodnjakov, kateri niso vajeni samostalno delovati, zato vozijo sedaj le z polovično parno silo. Od „ljubeznjivega savskega brežja“, skoči naš politikus, prva božja pršona politične sv. trojice v „Sauzipfu“, na pobrežje Drave in pomišljuje „Narodiste“, kako silno težavno si prizadevajo okoli svoje reformavajoče zastave ne klerikalnih vojskih moči si nabrati; ali staroslovenska pod „krumstabom“ rojena stranka je strašno žilava, in zamorec se ne dá belo oprati. Glejte ga — glejte gumpca nevednega! Staroslovenska stranka se je pod pastirsko ali škofovsko palico narodila! — Kteri škof Slovencev je kedaj podpiral politično prizadevanje Slovencev? Jeli Zängerle, Rauscher, Attems? — Brž ko ne je hotel politikus v „Sauzipfu“ na gomilo rajnega Slomškega še en kamen vreči. Vendar naj nam verjame naš dragi dopisun, marsikteri slovenski duhovnik bi še znal prav svarilna pisma pokazati, ki jih je dobil od rajnega škofa Slomškega, ako se je predrznil le količkaj politikovati. Slomšek je bil res naroden škof, ali kakor ni se sam pečal s politikom, tudi ni rad videl svojega duhovništva na političnem polji. Kar Slovenci imajo narodnjakov duhovnikov, ki zraven dolžnosti svojega stanú, se tudi poslužujejo državljanskih pravic, ni nobeden teh poštenjakov v milosti pri svojem škofu, naj si ti imajo svoje sedeže kraj Drave ali Ljubljane. Bedastoča je toraj žlabodrat, da se je težko iz verig starih zavezanz „Narodistom“ izmicati! „Narodisti“ niso nikomur zavezani, in v njihovem kolu ravno tako dobro duhovniki, kakor svetovnjaki stojijo, in z dušnimi in gmotnimi močmi podpirajo ta list.

Po svojih uvodnih stavkih prav po lisičje prestopi na osebnosti, in najpoprej pokadi dr. Zarnika, kateri je nesrečo imel 2 meseca v „Sauzipfu“ stanovati. Imenuje ga: geistvollen, sehr unterrichteten Mann. Tukaj govori resnico, ker res g. dr. Zarnik se je politike učil od mojstrov, ne pa iz Brockhausovega conversationsleksika, kakor dopisun iz „Sauzipfa.“ Vendar ne verjamemo, da, kolikor mi g. dr. Zarnika poznamo, mu bode pohvala iz takošnih ust in takošnega političnega mojstra-skaza všeč. Naš dopisun pripoveda dalje, da je g. dru. Zarniku „das der nationalen partei

anklebende muckertum und die jesuitischen träger desselben“ zolo zoperno. Ime „mucker“ se je najpoprej dajalo od ljudstva nekemu religioznemu društvu leta 1835. v Königsbergu na Pruskem, katero je pod krinko pobožnosti skrivši nesramna dela grešilo. Beseda: „muckern“ je pruski provincijalizem, in v Königsberški okolici pravijo: der hase muckt, namesto: der hase rammelt. Sedaj je „mucker“ splošno ime za vsa seperatistična religiozna društva, ktera so na sumu zaradi spolnih pregreh. To ime, se nam dozdeva, g. dopisun iz „Sauzipfa“ rad posluša, ker drugače bi se mu kot sramežljivemu človeku moglo ostuditi, jo očitno izreči. Da pa bi gospod dr. Zarnik kedaj le mislil, da oni, kateri so morebiti tu pa tam družih političnih mišljenj, nego on, so sami skrivni nečistniki, tega ne verjamemo, on je mož pravednega mišljenja, in nikdar ni, in tudi ne bode v politiki zatajil krščanskih načel, ktera so g. dopisunu, kakor se nam dozdeva, že celo ušla.

Po sumljivi pohvali dra. Zarnika, s katero je zlobni dopisun le hotel razdor delati v narodni slovenski stranki prestopi na g. dra. Razlaga, kateri je blizo devet let živel „am lieben Saveufer“, in sedaj se preselil v Ljubljano. Hotel je g. dopisun odlazečemu poštenjaku, katerega imenuje: „Frommen Landsmann“, — znamenje, kako močno ga v vesti peče Razlagova pravnost in značajnost —, napisati „pos“, in ga za naprej pri ljubljanskih liberalcih o obveljavo spraviti. Mi poznamo g. dra. Razlaga več nego 20 let, on se je povsod vedel kot pošten mož, zvest svojemu prepričanju. Če je on skoz in skoz v svojem mišljenju prešinjen z načeli krščanstva, izhaja od tod, ker on je globoko preučil bistvo in blagor krščanskih resnic. On ima tudi pravico v teh zadevah svojo reči, ker izvrstno je absolviral 4letne teologične študije, in krščanske verske resnice, cerkveno zgodovino, cerkveno pravo se naučil iz iztočnikov, ne pa kje iz časnikov in naučnih slovníkov. Naj tukaj omenim edne anekdote iz njegovega življenja. Ko je teolog Razlag 4 tečaje teologije dovršil, ni mogel biti zaradi mladosti za duhovnika posvečen. Izvrstnega bogoslovca je pravični semeniščni vodja priporočil tadajnemu sekovskemu škofu sedajnemu kardinalu g. Rauscheru, priobčivši mu, da razen izvrstne izurjenosti v bogoslovskih znanostih je tudi zelo vest v slovanskih jezicah, dobro bi tedaj bilo, da se pošlje na Dunaj v zavod sv. Avgustina, in se tam pripravlja za dosežbo bogoslovnega doktorstva. Škof Rauscher je imel nesrečno kaprico, da ni mu bilo po godu slovanstvo, reče ravnatelju prav nepremišljeno: „Das slavische hat keine zukunft.“ Ko to teolog Razlag zazve, zapusti teologijo in brez vseh pomočkov loti se juridičnih nauk.

vega krsta. Tudi zdaj še ni bil čas, ga hrvaškim imenovati, kajti svet je pod hrvaškim jezikom še zmerom svoje narečje nasproti ilirskemu jeziku razumeval. Zagrebčani so poskusili z imenom jugoslavenskim, pa tudi ni šlo, ker Slovenci in Bolgari imajo različne jugoslovanske jezike, različne od ilirskega. V svojej modrosti so Zagrebčani iznašli ime hrvatsko-srbski jezik, katerega imena pa, memogrede naj bo omenjeno, Srbi za sebe ne pripoznavajo, ker svoj jezik samo srbskim imenujejo. S hrvatsko-srbskim imenom prišlo se je v protislovje s saborskim zaključkom leta 1861 storjenim, in tako glasečim, da v obsegu trojedne kraljevine samo Hrvati stanujejo, proti kteremu zaključku je srbski patrijarh Rajačić protestoval bil. Jugoslovanska akademija imenuje v svojih pravilih svoj poslovni jezik: „narodni jezik trojedne kraljevine“, kar pa zopet ni korektno, ker sta v obsegu trojedne kraljevine tudi kajkavščina in italjansščina narodna jezika. S časom bo obveljalo ime hrvaški jezik, in to je še najbolje. Vse to šaranje z imeni kaže, da denašnji pismeni jezik v Zagrebu ni na pravih naravnih tleh kakor je n. pr. v Primorji in v Dalmaciji.

Pogledimo zdaj še k Štajerskim v vzhodnem Slovincem. Tudi med njimi se je že začelo bilo vzhodnim slovenskem narečju pisati, dasiravno ne v istej meri kakor pri prekmurskih in hrvaških Slovincih. Razlag, Raič, Orožen, in če se hoče tudi moja malenkost smo

poskušali v pisavo to narečje vpeljati. Bili so časi posebno med 1845—1850, ko so vzhodni štajarski Slovinci v literarnih in političnih zadevah skoro bolj v Zagreb gledali in težili, nego v Ljubljano. Če bi bili Zagrebčani pri svojem narečju ostali in če bi se bile politične zadeve kako drugač zaobrile bogve če se ne bi bil tudi en kos vzhodnega Štajora do Maribora in Celja gore slovstveno od Ljubljane odtrgal Denes se ve da, se o kaj takem še misliti več ne more.

Čudno je to, da vzhodni Slovinci poleg precej bogatega prozaičnega slovstva niso ne enega velikega pesnika imeli. Edini Stanko Vraz je bil pravi in veliki pesnik, pa še tega nam je ilirizem vzel, škoda za njega, on bi bil še mogel vzhodno slovenščino na noge postaviti, ter jej pismenost rešiti. Vzhodni Slovinci imajo mnogo in lepih narodnih pesmi, umetnega pesnika pa nobenega, ne Prekmurci, ne hrvaški Slovinci, pa tudi ne Štajersko, koliko jih pa nasprotno kranjski Slovinci imajo!

Summa summarum je, da si Prekmurci zavoljo svojega malega broja pomagati ne morejo, da bodo hrvaški kajkavci v dveh treh generacijah se v štokavce preobrili, in da so Štajerski vzhodni Slovinci za stalno zapadno slovenščino kot pismeni jezik sprejeli.

—p.

Toda njegov patrijotizem se ni rodil pod „Krumstabom“, nego njegov dobri genij ga je vodil, in še ga sedaj vodi na domorodnem potu, dasiravno ovajanja, zaničevanja, preziranja, in preganjanja od vladne in nasprotnih političnih strank so mu marsiktero bridko uro v njegovem življenju vzročevala.

G. dopisun v svojem dopisu pravi, da le malo društvo znancev se je zbralo okoli večerjice v čast odlazečemu g. doktorju napravljene. Gotovo g. dopisun ni bil zraven, zato to mestovanje. Ali mi smo videli, kako neke tedne že pred Razlagovim odhodom je sto in sto ljudi iz mesta in bližnjih okrajev s solznimi očmi od njega slovo jemalo. Zavida tudi g. dopisun g. odvetniku, da si je on nekaj premoženja prištedil: je-li morete reči, da na krivični način? Jeli ne stori dosti dobrega s svojim premoženjem? Ker Bog ga ni obdaril z otroci, on redi sirotice, kakor svoje lastne otročice, posnemajte ga Vi vsi, kateri ste nasprotniki njegovih političnih mišljenj, vsaj marsikteri med Vami ima tudi obilo premoženja, in še morebiti večjo dolžnost, nego g. doktor.

Kar g. dopisun kvasi o Razlagovem političnem delovanju kot poslanec v štajerskem deželnem zboru, je zopet tako zlobno in neresnično, da se iz vsake vrstice vidi zloben namen. Kdor dr. Razlagovo politično delovanje mirno presodi, mora reči, da on se ni nikdar narival, ali le vedel za vodjo; kolikor ga mi poznamo, je on že zadovoljen, če ga njegovi rojaki le do smrti imajo za narodnega poštenjaka. Ako je kot ud okrajnega zastopa brežkega kedaj nasvetoval, naj se zastop ne meša v zadeve, ktere stoje zunaj njegovega delokroga, je storil, kar vsak postaven človek storiti ima. In res bi bilo bolje, da bi brežki okrajni zastop se pečal z rečmi, ktere spadajo v njegovo področje, da bi ne trebalo brežkim dečakom po blatnem morji po berglah hoditi, po zunajnih cestah ne bi vozovi obtičali, ali politična sv. trojica rajše veliko politiko jaše.

Laž je tudi, kar g. dopisun piše, da je g. dr. Razlag bil tujec v lastni domovini. Od Mure in Drave so ga ljudje hodili za svet vpraševat, in le edino pomilovanje se čuje med prostim in izobraženim narodom slovenskim, da je pošteni mož in nesebični narodnjak zapustil svojo domačijo. Prepričani smo, da bode tudi na svojem novem mestu z enakim požrtvovanjem delal za blagor svojega naroda; ali mi „Narodisti“ mu svetujemo, naj ne uboga dopisuna „vom lieben Saveufer“ in naj si ne prilastuje načel in nauk brežke „Schule der Weisheit“, ktera uči: vse na svetu zaničevati, vse ljudi za svojo korist rabiti, da se dobro živi, vendar proti vsem priljuden biti, ktera uči, da verazakona ni treba nobenega, tudi dobrih šol ne, ker škodljivo bi bilo, da bi se otroci drugih to naučili, kar otroci politične svete trojice itd.

Gosp. dr. Razlag pa gotovo tudi bode svojim nasprotnikom iz svojega novega stanišča „ohne Groll“, pa tudi „ohne besondere Wehmuth“ rokel: z Bogom „liebes Saveufer!“

Postscriptum: Bil sem že dva dni poprej svoj dopis odposlal, ko mi pride čislo 86. dunajskega časopisa „Vaterland“ v roke, v katerem nek „Psi“ tudi g. dr. Razlaga hvali, in reče, da je: „fester namentlich in kirchlichen Angelegenheiten vorurtheilsloser Charakter.“ Soper to nimamo nič, ker smo tudi mi omenili, od kod izvira njegovo religiozno in cerkveno prepričanje. Da pa gospod „Psi“ to priložnost porablja in po nekerščanski „psuje“ dr. Vošnjaka, in vse, kateri „Slovenski Narod“ materialno in duševno podpirajo, in njim očituje „Antikirchlichkeit“, da se dopisnikovih lastnih besed poslužimo, tega ne moremo brez protislovja prenašati. Ravna joča stranka politike „Slov. Narod“ ne obstoji samo iz edne glave, tudi ni si izvolila nobenega vodje, nego ona obstoji iz značajnih starejših in mlajših narodnjakov posvetnega in duhovskega stanu, iz samih neodvisnih rodoljubov, med kterimi je marsikteri nekdaž zvesto stal kraj tako imenovanih „staroslovenskih prvakov“, ali ko se je prepričal, da oni slovenske politike prav ne vodijo, pa je jih, ker niso hotli poslušati sveta skušenih rodoljubov

in odkritosrčnih prijateljev svojih, zapustil. Ti rodoljubi živé na Primorskem, Goriškem, Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, se večkrat pogovorijo, kako se je v tej ali oni narodnopolitični zadevi obnašati — in gredo pogumno po spoznanem poti, in za njimi vsako leto več privržencev, kar pričuje pomnoževanje naročnikov njihovega lista. Ako tako imenovani vodje Staroslovencev se dobro počutijo v svoji „nonchalance politici“ — é — pustimo jim veselje, — mi tudi poznamo svoj narod po vseh njegovih individualnostih, in te bogme so že začenjale hudo soditi o dobri volji in zmožnosti staroslovenskih politikarjev. S trmami in fantastičnimi sanjami se ne dela politika, in tudi, kateri so že tako zgubili „contenance politique“, kakor dr. Toman, in se našim nasprotnikom tako zavezali, da oni se že s to zavezo očitno bahajo, naj rajši potujejo po mestih in vaséh s kamero obscuro in kažejo svoje eskomotaže, nego da mislijo: vsem jihovim brbrarijam ploskuje narod slovenski. Kranjski prvaki so zavrgli slovenski program, mi „Narodisti“ ga bomo zmerom visoko držali, in ga tudi brez prvakov dosegli. Kar g. „Psi“ govori o vzroku izstopa Razlagovega iz štajerskega deželnege zbora, je samo prva polovica resnična, druga pa ne. Mi bi že davno razlog Razlagov, zaradi kterega je stopil iz štajerskega deželnege zbora, pri pravem imenu imenovali, ali nam je ležeče na veljavi zaslužena rodoljuba, kateri je gotovo že večkrat pomiloval svojo nežnočutnost, ktera je dobra in lepa lastnost človeka, ali zaprečuje politikarja, kteremu je treba več preso-dečega mrzlega uma, nego rahlo čutljivega srca. Da pa bi „schroffes, oft uncollegialisches Vorgehen“ dr. Vošnjakovo krivo bilo Razlagovega izstopa, temu g. Razlag gotovo ne bode sam pritrdil, kar znano nam je, da se je g. dr. Vošnjak pri marsikteri priložnosti mirniše vedel, nego „vodje starih Slovencev.“ Mi opomnimo samo na edno Matičino sejo. Za enkrat za večkrat pa odvrčamo od sebe sumničenje, da materialni in duševni podpiratelji „Slov. Narod.“ so „antikrichlich.“ Vsi ljubijo preveč svoj narod, in kot zreli možaki in tudi politično izobraženi znajo dobro uvažavati, kar je jedro društvenega in političnega življenja, poznajo tudi dobro religiozno mišljenje svojega naroda, in in niso tako slepi delati razdora na cirkvenem polju, ker ga že dovolj najdejo na političnem. Vendar gosp. „Psi“ svetujejo, naj opšča svoj „studium canonum“, naj rajši, ako ni znani ednacih misel, moli usmiljenega očeta nebeškega za našo složnost, saj ni deleč proč od cirkve, nego da snubuje g. dr. Razlaga, o kterem je enkrat rekel „Slov. Narod“, da še utegne postati Slovenski Beryer, *) v nenaravni — zakon. Kakor smo ga mi opominjali, naj ne uboga brcžke šole modrosti, tako ga tudi prijateljsko svarimo, naj se ne angažira prenašlo s stranko, v kateri je tudiniskoz in skoz nravnosti najti.

Iz Volikovca, 11. marca [Izv. dop.] Ako koga miče slika iz nemčurskega življenja, ga že popred svarim, da naj ne pričakuje čarobno podobo, ki blage čuti zbuja in srce povikšuje. Koroški nemčurji se nič ne odlikujejo od kranjskih ali českkih. Nemčur je navadna duša. Učenost in izobraženost vse to se mu dozdeva prazna slama, s katero si samo tedaj postelje, ako zna slepariti kmeta. Ako se žganjca napije, da ni oglavarnega pred njim, hvalisa se z avst. domoljubjem. Včasih zatuli umazano pesem in da bi ljudje poznali, ka je izdajavec ali nemškutar, tudi kos slov. pesmi po svojem zarobi rapr.

En Lukec je bil,

Je žganjce rad pil itd.

Druzega načela nemčur nima nego s trebuchom za kruhom ali: wessen brod man isst, dessen lied man singt. Po opravlilih ga zovejo pisarja; zaslužil bi pa prej priimek postopač; kajti glavno opravilo mu je postopanje, navadni dom pa krčma. Pisari le tedaj, ako ga strežaj zasači in v pisarno pritira. Kedar dobi

*) Vaterlandski dopisnik brž ko ne ne pozna Beryera, kateri je bil ravno tako izvrsten legitimist, toda konservativec, kakor tudi dober katoličan. Vredništvo „Slov. Nar.“ ni tako pozabljivo, ka bi metalo z frazami sem ter tje, in če kaj prime v svoj list, gotovo se slaga z njegovim načelom.

ptujih denarjev v roke, jih brani v žep, dokler mu jih točarica ne pobere. Ker sovraži slovanstvo, poklonila se mu je privilegija obrekovanja. To na Koroškem ni nič kaj posebnega; kdor zna po Slovincih naj bolj udrihati, tisti je domoljub. Ako sme vrednik uradskega lista brez strahu in kazni lagati, natolcevat, po krivičnem sumiti, in celo priče z blatom gnjusnega očitanja ometati, varen je tudi nemčur pred kaznijo. O razmerah turških kristjanov sem nekda čital, da Turkom nasproti ne veljajo kristijanske priče. Pri nas ni za laz bolje. Ako Slovenec s petimi pričami dokaže krivico, vendar se krivičnemu nič žalega ne stori, da le dobro zna „über die Windischen gemüthlich losschimpfen.“

Konečno še nekaj o slov. prvakih. Nekda je popotoval nek Ribničan po tujem in ko pride nazaj med sosesčane, ga vpraša učitelj, kakšen klima je v krajih, kjer je potoval. Klime nisem nič videl, pa tudi nič rabil, bil je njegov odgovor. Ko bi nas koroške Slovence prašali, kakšne prvake mi imamo, odgovorili bi ravno tako. Sicer je nek človek, o kterem se je pravilo, da gre na Dunaj Slovence zastopat (ali še hodi, mi ni znano). Mogoče da se ima tisti za prvaka koroških Slovencev; toda on se šteje med Nemce, dasilih je sin slov. starišev in da silih je l. 1848 slovenske trake nosil. Kakor drugi jo je tudi on zasukal: i ber laj dajč sajn, niksmer baj der bindišen partaj, i bin jo rajsrot. Kakor se kaže ima zares talente za prvaka. Damo mu svet, da se obrne do kranjskih prvakov; mislim da se ne bodo branili, ga v listnico zapisati.

Iz Šenčurja na Gorénjskem. 11. sušča. [Izv. dop.] Tacega birokratiškega paše, kot je okrajni glavar v Kranji, ne najdeš lahko na Kranjskem, ako bi ga tudi enako Diogenesu, s prižgano laterno hodil iskat o belem dnevu. Mirni Šenčurjani smo mu rogovileži in puntarji, že popolnoma vsi zreli za obglavljenje; naši čestiti duhovni in duhovščina v okolici so mu farji, ki ljudstvo sistematično demoralizujejo in zapeljujejo. S takimi in enakimi pritisklinami nas vselej osiplje, kaderkoli kdo naših pred njega v pisarnico doide. Tako je poštenega sejana, kterega je vsled volitve novega odbora sam k sebi povabil, naj bi se ž njim pogovorilviš potem določil dan volitve novega župana, zmirljal z neumnikom, druge Šenčurjane pa obkladal z rogovileži in puntarji, in da bi tudi drugi svet od nas kaj tacega mislil, je taisti čas klical in vabil od vseh vetrov žandarje ter jih pošiljal nam skozi celi teden po 6, 9, 12, celo po 15 na dan, naj bi ž njih pomočjo kak nepokoj iz trte zvil in potem nas za puntarje uradno razglasil. V najnovejšem času, ko so ljudje zaradi oproščenja od vojaščine zahajali do njega v Kranj, je spet razlival svoj žolč čez nas, psovaje nas s puntarji in rogovileži, ki ne zaslužimo druzega nego da bi nas vse za eno glavo skrajšali. Vendar venec njegove toposti in sirovosti je in ostane, da je srenjski služabnik taisti čas, ko smo vsled razpuščenega deželnege zbora imeli nove volitve, se predrznil v njegovem imenu očitno pred cerkvijo ljudstvu oklicevati: Cesar so rekli, tacih oslov, ki sta Kos, Zoys in pa farjev nikdar ne volite. S tem osramotivnem oklicom razžaljena duhovščina se je takrat pritožila po dež. odboru deželni vladi, ali tedajšni dež. vladar bar. Bach, ki je bil poseben prijatelj duhovščine, je brenil to pritožbo pod klop, kranjskega okrajnega glavarja pa boje zaradi teh zaslug priporočil visoki vladi za kaki red. Tudi mi Šenčurjani smo že nekterikrat po časnikih očitno tožili čez sirovo obnašanje našega okrajnega glavarja nadejajoči se, da bo slavna deželna vlada vendar že enkrat zaklicala mu „stoj!“ tako se ne spodobi cesarskemu uradniku ravnati z ljudstvom, čegar s krvavimi žulji pridobljeni kruh tudi mi kolikor toliko uživamo; ali nič manj ko to; mi smo in ostanemo po mislih okrajnega glavarja še zmirom puntarji in rogovileži, ki ne zaslužimo druzega, nego, da bi nas vse za eno glavo skrajšali. Quosque tandem! —

Politični razgled.

Britka žalost objemlje dunajske in sploh ustavoverne kroge, ker vidijo, da je vladna šaterra običala in ne gre naprej. „N. fr. Pr.“, ministerstvu v slabih

in dobrih časih zvesta, toži kako slabo njena reč stoji in obupno ponavlja svoje opominjevanje naj vendar ministerstvo kaj odločnega stori. In ministerstvo bi rado kaj storilo. Giskra se drži svojih direktnih volitev. Ali kakor je dotično postavlo osnoval, ni zadovoljen nihče ž njo in neverjetno prikazen imamo pred seboj, da je vselej pokorni nemški državni zbor sam proti svojemu gospodu in mojstru. Po njegovi osnovi bi se dozdjanje 4 kurije: velikih posestnikov, mest, kmečkih občin, in trgovinskih zbornic ohranile. Vsak poslanec pa bi moral priseči da bo v drž. zbor šel. Torej poslanci kakor regrutje s posilno prisego. Poleg tega je baje ministerstvo med seboj že zopet needino. Herbst je rekel, kakor „N. fr. Pr.“ sama pove in tudi „Tagespost“ piše: „Jaz ne morem vzdržati ne ohraniti ministerskega portfelja niti še stirnajst dni več.“

V državnem zboru so volili v odsek za železnice 15 udov. Za Kranjsko je voljen Klun; za Štajersko Schlegel, Lohninger, Tuner. S železnicami, kjer se kak dobiček da kakó dobiti, se državni poslanci sploh prav radi pečajo. Za to so trikrat volili, predno so do rezultata prišli.

Hrvaški odvetnik dr. Mrazovič, eden prvih voditeljev hrvaške narodne opozicije, je prostovoljno pred sodnijo v Petrinji na protokol izrekel, da je on pisatelj člankov o lonjskem polju, zaradi kterih toži ban Rauch „Zatočnika.“ Dr. Mrazovič je prevzel vso odgovornost ná-se. Ta pravda in njen izid bode gotovo velike politične važnosti na Hrvaškem.

Tirolski Italijani zahtevajo administrativno ločitev od nemških, ločitev v političnih, denarnih in pravosodnih zadevah, in poseben okrožni zbor v Trientu. V tem zmislu sta baje poslanca Leonardi in Prato izročila ministru Hasnerju posebno spomenico. To zahtevanje, kteremu se nemški listi ne kažejo posebno neprijazni, je popolnoma podobno našemu tirjanju zedinjenja Slovencev v en deželni zbor. Ali mi nesrečni Slovenci nimamo poslancev, ki bi vsaj enako borno spomenico ministru izročili.

V ogerskem državnem zboru je na vrsti posvetovanj predlog, naj se na državne stroške podpirajo onemogli honvedi iz l. 1848. Vlada je zoper ta predlog in Andraš hoče, da se s privatnimi podporami to opravi. V eni zadnjih sej je Deakova stranka podpisala med debato 25.000 gld., Andraš sam 10.000. Levičnjaki so za državno podporo; narodnjaki pa bodo glasovali za podporo vseh, ki zaradi zgozeb l. 1848. ne morejo delati, torej tudi za tiste, ki so proti upornikom bojevali se.

Iz Bukurešta se poroča da prognani knjez Kuza poslanstva ni prevzel.

Hercegovinskih upornikov vojvoda Luka Vukalović je pisal nekemu italijanskemu domoljubu (baje Mazziniju), kateri ga je nagovarjal na spomlad narod hercegovinski vzdigniti k orožju zoper Turka. V tem pismu, kterega celega prinaša „Srbija“, pravi Vukalović da bi vstanek ne imel vspeha dokler je vsa Evropa razen Rusije za Turčijo. „Ko bi moj narod samo Turka za sovražnika imel — pravi — bili bi jutri ž njim gotovi.“ Na koncu konstatuje, da nima srbsko-slovanski narod nobenega boljšega prijatelja kakor Rusijo, ktera je s svojega stališča, priznavanja narodnosti, prva med oblasti priznala zedinjeno Italijo.

Razne stvari.

* (Tabor v Cirknici). Ravno kar nam je došla iz Cirknice vesela vest, da nameravajo ondotni narodnjaki osnovati velikansk tabor na binkoštno nedeljo, 5. junija. O programu in govornikih prihodnjič kaj več.

* (Slovensko-štirska državna poslanca). Med državnimi poslanci, ki niso hoteli potrditi dr. Tomanovega nasveta, naj opozicija zapusti državni zbor, imenujeta se tudi poslanca gg. Lenček in Lipold. Kar se tiče g. Lenčeka moremo poročiti, da je vsak dan pripravljen hrbet obrniti nevhaležni škotski lesenjači. Ako do zdaj še ni odšel, ovira ga samo vprašanje, ali bi bilo koristno, da odide on sam. Kar se tiče g. Lipolda vemo, da niti na Dunaji ni, ker ga je boleha-vost doma zadržala, da pa bi se denes raje odpovedal državnemu poslanstvu kakor jutri. Tomanovega nasveta torej ni mogel zavreči, še manj pa bi ga bil hotel. Po

tem pojasnilu gre tudi umevati naš današnji uvodni članek.

Listnica vredništva.

G. B. R. pri Sv. B.: Vaš listek pri prvi priliki; tudi pogrešani spis pride na vrsto. G. E. K. v G.: Poročilo o glavni skupščini „Soče“ prihodnje. O drugem nam ni nič znano. Kader pridete, oglašate se gotovo, a naznanite poprej dan prihoda, če je mogoče. Zdravo!

Dunajska borska 14. marca

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 fl. 40 kr.
5% metalike z obrestmi v maju in nov.	— „ —
Enotni drž. dolg v srebru	71 „ 30 „
1860 drž. posojilo	97 „ 90 „
Akcije narod. banke	725 „ —
Kreditne akcije	283 „ —
London	124 „ 50 „
Srebro	121 „ 10 „
Cekini	5 „ 82 „

Dr. J. R. Razlag,

do sedaj odvetnik (advokat) v Brežicah,
se je preselil v

Ljubljano,

kjer ima na starem trgu, št. 168, tik železnega
mosta svojo odvetniško pisarno.

(4)

Velika sreča na ponudbo.

Izvirne državne srečke s
premiji (original-staats-prämien-loose)
se smejo povsod kupovati in igrati.

„Božji blagoslov pri Cohn-u!“

Najnovejše, zopet izdatno z dobitki pomno-
ženo izžrebanje kapitalij nad

4 milijone.

Izžrebanje garantuje in izvršuje sama
državna vlada. (5)

Srečkanje se začne 20 t. m.

**Le 4 goldinarje avst. vr. ali
2 goldinarja avst. vr. ali
1 goldinar avst. vr.**

velja od države garantirana prava
izvirna srčka (ne prepovedane promesa)
in sem od države pooblaščen te prave
izvirne državne srečke za frankovano
poslan denar razpošiljati tudi v najdaljše kraje.

Potegnili se bodo samo dobitki.

Glavni dobitki znašajo 250.000, 200.000,
190.000, 180.000, 170.000, 165.000, 162.000,
160.000, 155.000, 150.000, 100.000, 50.000,
40.000, 30.000, 25.000, 2krat po 20.000, 3krat
po 15.000, 4krat po 12.000, 5krat po 10.000,
5krat po 8000, 7krat po 6000, 21krat po 5000,
4krat po 4000, 36krat po 3000, 126krat po
2000, 6krat po 1500, 5krat po 1200, 206krat
po 1000, 256krat po 500, 350krat po 200,
17.850krat po 110, 100, 50, 30.

**Nobena srečka ne dobi manj kakor vred-
nost 2 tolarjev.**

Uradni zapisnik izžrebanih srečk in
dobljeni denarji

se razpošiljajo pod državno garan-
tijo takoj po izžrebanji na vsacega
udeleženca zanezljivo in tajno.

Moja kupčija je kakor znano najstarejša in
najsrečnejša, ker sem že mnogim udeležencem v
teh krajih izplačal najvišje glavne dobitke
300.000, 225.000, 150.000, 125.000 večkrat
100.000, nedavno veliko srečko in pred
kratkim 28. preteklega meseca že zopet
najvišji glavni dobitke na Dunaji.

Las. Sam. Cohn v Hamburgu.

glavni komptoir, bankina in menjiška kupčija.

! Senzacija !

Amerikanski patent.

(9)

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi
električnimi kavčukastimi krtačami za
zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše
krtačice, o katerih govori na tisoče spričeval in pohval, so
popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin —
kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline
zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk
ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako
se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak
da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice
naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otro-
kih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh do-
brot se te krtačice skoraj ne da uničiti in se lahko ena
krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat) za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno von-
javo za to odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici
aparatu prideti, vsed tega se razvije hlap in oprosti naj-
večjo sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali nepri-
jetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neob-
hodno potrebno za bolnišnica, šole, urade, de-
javnice, stanovanje, kakor tudi za salone. Ta
mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da mora
veljati kot zlatilo. En stroj velja 1 f. Steklina čistilne
vonjave s potrebnim spiritalom 50 kr. [Zadostuje za 50krat].

Zmaga vednosti.

Napoved se je enemu najimenitnejših ločbarjev po-
srečilo iznajti sredstvo, ktero so desetletja največje kap-
acitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti
slabi sapi [athempræservativ] mahomo odpravi vsako slab-
odišečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bo-
lezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe
otrjuje. Prav priporočila se kadilecem, ker se more zaostali
tabakovi duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in
ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv;
ako se zjutraj s to esenco usta enkrat spero, ostane pri-
jetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna
od vseh drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega še
ne najdena kemična procedura, od visokih znanstvenih
osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklina z
napotilom 90 kr.

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsakega potrebna iznajdba.

Najviše medicinske kapacitete so dognale, da je
galvanizem dobrodejen proti nize zaznamovanim boleznim.
Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani
vsake večine iz novega zlata napravili z uloženim elektro-
magnetnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevati
in zdraviti vse protinske, reumatične in bolezni na živcih
itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr. zdravniki ga
priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajčne gumbice za našiti iz pravega 18lotnega
srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem arti-
kelju, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se prera-
čuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko
z nerabljenih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-
dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekolik gum-
be v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro
končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje
za najbolje srebro ali zlato. Cena je zato tako nizka, da
se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 du-
cend najlepše guillonchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius
Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev
po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da
se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane
pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je
izvršilo i. s. kar najslajnejše, že v 8 dneh se je N. V. ro-
čnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za
to izvrstno delo dobil 50 napoleonov, ker je nad vse
nade namenu odgovarjalo. Mene je izdajatelj še le zdaj
opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edi-
no zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je
iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka,
da se lahko piše od rana do mraka brez vsake ovire in
da se lahko po potrebi uravnja, kako naj črnilo teče. Obli-
ka je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme
vsakemu priporočati, a posebno potnikom, uradnikom, pi-
sarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f.
1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. [Havanna-Bouquet].

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najcenejša
cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v
pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca
se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega
tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči,
odpravi se njegov pravi duh in se zamenja za lepo vonjavo
izvrstnih Havank. Steklina zadostuje za 500 cigar, velja
1 f. 50 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, an-
gležk izdelek; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč no-
siti tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani
podoban najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji edino
in samo pri podpisani zalogi dobiti.

A. FRIEDMANN na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.

Papirji, obiskalnice, pečati in druge pisne priprave najbolje blago po sledeči preizkusi ceni.

Geslo kupčije:

Tudi za malo denarja se lahko kupi dobro blago.

Francoski papir za pisma.

v ktero se zastoj utisne vsako ime, črke in krone.
100 listov osmerke, fino belo f. — 45 kr.
100 „ angl. rebrastega ali liniranega — 65 „
100 „ rebrastega v vseh barvah — 75 „
100 „ četvorke, fino, beli — 85 „
100 „ „ angl. rebrast in linir. — 1 — „
100 „ zavitkov, osmerke, belo — 30 „
100 „ „ rebr. močan papir „ — 50 „
100 „ „ pisanih, rebrastih — 55 „
100 „ „ znotraj ostekljenih — 60 „
100 „ „ za četvorko, rebr. moč. pap „ — 65 „
Dve lepi črki s krono v običnem barvotisku veljati
na 100 listih 30 kr., za 100 zavitkov 30 kr.

100 obiskalnic

na dvojno lakiranim papirji, najfiniji kamnotisk, najnovejši
šepismenke 1 f., ravno take, fineje, s črnim tiskom 50 kr.

Jeklena peresa

Regulator-peresa za vsako roko in papir 12 peres 24 kr.
12 angležkih, najboljših 12 vrst 10 „
12 ducentov (1 karton) omenjenih vrst 80 „
12 „ Aluminium-peres, proti rji zavarovani 80 „
1 „ kavčukastih peres, po svoje izvrstnih 10 „
1 „ svinčnikov, dobrih, 10, 15, 25, 35, 45 „
1 „ peresnih ročajev . 10, 15, 25, 80, kr.

Jako spretni so novi mašinski svinčniki: ni jih
treba ostriti, tudi se ne lomijo, 1 sv. v les udelan 10 kr.
v kost 15 kr., 1 sv. s peresnim ročajem in nožem 90 kr.,
1 kapsula s tekočino za 3 mesece 10 kr., 1 k. union-radir-
gumi za svinec in tinto 5 kr.

Najlepše izrezani pečati s krasno pisavo.

1 pečat z 2 črkama s finim držalom 50 kr., krona velja
30 kr., cela imena po ceni.

Preše za visoko iztisnjeni tisk z imenom
lepo delane f. 2. 80, 3. 50.

Stampilije s kositarjevo škatljo, mastjo in šče-
tom 4 f. 50.

Najnovejše stampilije samoomakalnice
napravijo 1000 iztisov, ako se mašina samo enkrat namoči,
najprikladnejše sa pisarne in urade, 1 šk. z najfinijem iz-
rezom 6 f. 50.

Nepokončljive elastične tablice za računanje
po 5, 10, 15, 20 kr.

Najlepše karte za god in gratulacije,
krasno izdelane po 5, 10, 15 kr., posebno lepe z vedno
dišečo blazinico po 20, 30, 40, 50 kr.

Pisne mape

majhne, osmerne, brez oprave s zaporico f. 1.20, 1.50,
1.80. Take z vso opravo po f. 2., 2.50. Zunan in zno-
traj umetno izdelane po f. 3.50, 4., 4.50. V veliki čet-
vorki brez oprave po f. 1.80, 2.50, z vso pisno opravo po
f. 3, 3.50, 4. Umetno izdelane po f. 4.50, 5, 5.50.

Pečatne marke za pisma,

ktere so zaradi svoje priročnosti, cene in varnega zapiranja
bolje nego obliti in vosek, najlepše delo z vsakojako fir-
mo, grbom, imenom, monogramom, 500 mark po f. 1.20,
1000 mark f. 1.80.

Papeterije.

Lepo oskrbljen zavoj, napolnjen z raznimi krasnimi pa-
pirji in zavitki po 25, 35, 50, 60, 80 kr., f. 1.

Praktično dober kup darilo je nova pisna gar-
nitura iz vlitiga bronza, sestavljena iz 10 kosov: 1 tint-
nik, 1 peresni ročnik, 1 peza, 2 pisna svečnika, 1 termo-
meter, 1 ročen svečnik, 1 škatlica za netilo, 1 obrisalo,
1 obešalo za kinč ali uro. Vse prav krasno izdelano in
velja samo 3 f.

Najbolje črtavno orodje.

1 škatlica 80 kr., f. 1, 1.20, 1.50, 1 škatlica popolna f. 1. 80
2.50, 3. 1 črtavnik 30 kr., 1 cirkelj, majhen 30 kr
velik 40 kr.

Globusi po 50, 80 kr., f. 1, 1.50, 2, 3.

Škatlice s tušom, napolnjene z najlepšimi
medenimi barvami po 30, 50, 80, f. 1, 1.50, 2.

Listnice

lepe po kr. 10, 15, 20, v usnji kr. 25, 35, 50.

Najfiniji pečatni vosek z vonjavo,

rudeč po kr. 8, 10, izvrsten v raznih barvah po 10 kr.

Novo iznajden tintni prah,

kteremu je treba samo vode primešati, da se dobi najbolja
leskeča tinta; škatljica po 20 kr.

Izgledi za navadne in kaligrafične
vaje v pisanji dobri za učitelje in učence. 1 sešit
male oblike z 12 pis. kartami velja 10 kr., 1 sešit
velike oblike s 30 krasnimi pisavami 65 kr. — Izgledi
hitro naučiti se risanja, najnovejša metoda, za začetnike
in diletante v različni izbiri 1 sešit 10, 15, 25 kr.

**Dobiva se tako dobro blago edino
na Dunaji pri** (6)

A. Friedmann-u, Praterstrasse Nr. 26.